

การเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. : ก้าวแรกโพลล์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

นพดล สุตันตวิณชัยกุล

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในกรุงเทพมหานครเพราะฉะนั้นการเลือกตั้งผู้ว่าราชการครั้งแรกได้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2518 โดยนายธรรมนุญ เทียนเงิน จากพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกด้วยคะแนน 99,247 คะแนนแต่ดำรงตำแหน่งได้ไม่นานนักก็เกิดเหตุการณ์รัฐประหารเมื่อเดือนตุลาคม 2519 รัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร อาศัยมาตรา 21 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2519 ถอดถอนนายธรรมนุญ เทียนเงิน ออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2520 แล้วแต่งตั้งให้นายชลอ ธรรมศิริ เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หลังจากนั้นก็มีนายเซาว์วิศสุตลาภา พล.ร.อ. เทียมมกรานนท์ นายอาสา เมฆสุวรรณ เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากแต่งตั้งมาตามลำดับจนกระทั่งได้มี พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2528 ประกาศและบังคับใช้จึงได้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นการเลือกตั้งครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 14

พฤศจิกายน 2528 โดยมีผู้สมัครจากกลุ่มรวมพลัง คือ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ได้รับเลือกด้วยคะแนน 480, 233 คะแนนและ ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2533 ก็ได้ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง คือ เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต่ออีกหนึ่ง สมัย ด้วยคะแนน 703,671 คะแนน แต่ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2535 ได้ผู้สมัครอดีตนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ชุด พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ร.อ.กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา ด้วยคะแนน 363,668 คะแนน และครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2539 ก็ได้ผู้สมัครอิสระอย่างนาย พิจิต รัตกุล ด้วยคะแนน 768,994 คะแนน

สำหรับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 6 ได้จัดให้มีขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 23 กรกฎาคม 2543 และเปิดรับสมัครเลือกตั้งมาตั้งแต่วันที่ 7 มิถุนายน 2543 ถึงวันอาทิตย์ที่ 11 มิถุนายน 2543 ได้มีผู้สมัครรวมทั้งสิ้น 23 คน ซึ่งมีทั้งผู้ลงสมัครที่สังกัดพรรคการเมืองและผู้สมัครอิสระ การหาเสียงเพื่อแนะนำให้ประชาชนชาวกรุงเทพมหานครได้รู้จักจึงเกิดขึ้นและดำเนินการไปอย่างคึกคักทั้งป้ายโปสเตอร์ แผ่นพับ สปอตส์บอร์ด

ทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ตลอดจนการโฆษณาหาเสียงแบบเคลื่อนที่ตามรถโดยสารสาธารณะ เช่น รถเมล์ รถแท็กซี่ เป็นต้น แต่จะใช้จ่ายเกี่ยวกับการหาเสียงได้ไม่เกินคนละ 21 ล้านบาท (เดิมกำหนดไว้ไม่เกิน 13 ล้านบาท) ในขณะเดียวกันมีหลายหน่วยงานของสถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน และสื่อมวลชนได้ทำการสำรวจความนิยมหรือคะแนนนิยมของผู้สมัครแต่ละคนออกมาเผยแพร่ต่อสาธารณะชนเป็นระยะจนเรียกกันติดปากว่า “ทำโพลล์ (Poll)”

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นสถาบันการศึกษาหนึ่งที่ได้ทำการสำรวจความนิยมของชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งนี้เป็นครั้งแรก โดยเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2543 ซึ่งเป็นการทำโพลล์ครั้งแรกของทางมหาวิทยาลัย ศูนย์วิจัยของมหาวิทยาลัยได้ระดมอาสาสมัครทั้งในกลุ่มอาจารย์

เจ้าหน้าที่และนักศึกษา จำนวนประมาณ 400 คน ออกสำรวจความนิยมของชาวกรุงเทพมหานครด้วยวิธีสอบถามจากตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตทั้ง 50 เขต รวมทั้งสิ้น จำนวน 6,177 คน จากยอดผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งกรุงเทพมหานคร จำนวน 3,849,522 คน (เมษายน 2543) โดยกระจายกลุ่มตัวอย่าง ไปตามอาชีพ อายุ และเพศ อย่างมีจำนวนที่เป็นปฏิภาคโดยตรงกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น ๆ

ผลของการสำรวจความนิยมจากชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อผู้สมัครที่จะได้รับเลือกจำนวน 10 อันดับแรกเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจริงอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2543 ปรากฏว่ามีความสอดคล้องกันมากพอสมควร โดยเฉพาะในระดับผู้สมัครที่ได้รับความนิยมสูง

ผลการเลือกตั้งเป็นทางการ (23 กรกฎาคม 2543)		ผลการสำรวจของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (มธบ.โพลล์) (18 กรกฎาคม 2543)	
1. นายสมัคร สุนทรเวช	หมายเลข 7	1. นายสมัคร สุนทรเวช	หมายเลข 7
2. นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์	หมายเลข 5	2. นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์	หมายเลข 5
3. นายธวัชชัย สัจจกุล	หมายเลข 13	3. นางปวีณา หงสกุล	หมายเลข 3
4. พ.อ.วินัย สมพงษ์	หมายเลข 2	4. นายธวัชชัย สัจจกุล	หมายเลข 13
5. ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช	หมายเลข 4	5. ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช	หมายเลข 4
6. นางปวีณา หงสกุล	หมายเลข 3	6. พ.อ.วินัย สมพงษ์	หมายเลข 2
7. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	หมายเลข 14	7. พ.อ.ประจักษ์ สว่างจิตร์	หมายเลข 10
8. พ.อ.ประจักษ์ สว่างจิตร์	หมายเลข 10	8. นายมณฑลชาติสุวรรณ	หมายเลข 1
9. น.ส.จิตติพร อภิบาลภูวนารถ	หมายเลข 6	9. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	หมายเลข 14
10. นายมณฑล ชาติสุวรรณ	หมายเลข 1	10. น.ส.จิตติพร อภิบาลภูวนารถ	หมายเลข 6

ร้อยละ

และเมื่อมีการเปรียบเทียบของคะแนนที่ได้รับจากผลการเลือกตั้ง และจากทำโพลล์และความคลาดเคลื่อน (error) “ของผลการทำโพลล์ พบว่าเป็นดังนี้

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	ผลการเลือกตั้ง 23 ก.ค. 43		ธุรกิจบัณฑิตโพลล์ 18 ก.ค. 43	
	คะแนนเลือกตั้ง	ร้อยละ	ผลการสำรวจ (ร้อยละ)	ความคลาดเคลื่อน (ร้อยละ)
1. นายสมัคร สุนทรเวช (หมายเลข 7)	1,016,096	45.85	46.7	+ 0.86
2. นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ (หมายเลข 5)	521,184	23.52	21.8	- 1.72
3. นายธวัชชัย สัจจกุล (หมายเลข 3)	247,650	11.17	6.7	- 4.47
4. พล.อ.วินัย สมพงษ์ (หมายเลข 2)	145,641	6.57	1.9	- 4.67
5. ดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช (หมายเลข 4)	132,608	5.98	2.8	- 3.18
6. นางปวีณา หงสกุล (หมายเลข 3)	116,750	5.27	7.2	+ 1.93

สรุปได้ว่า ผลการสำรวจความนิยมของชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2543 นั้นมีความคลาดเคลื่อนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 4.01 ซึ่งโดยหลักทางสถิติของการวิจัยแบบสำรวจทางสังคมศาสตร์นั้นจะยอมรับความเชื่อถือได้ในระดับที่มีความคลาดเคลื่อนไม่

เกินร้อยละ 5 ด้วยเหตุนี้โพลล์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จึงอยู่ในระดับที่มีความถูกต้องแม่นยำและเชื่อถือได้แม้จะไม่อยู่ในระดับสูงสุดหากมีการเปรียบเทียบกับโพลล์อื่นๆ ก็ตาม แต่ก็เพียงพอแล้วหรือจุดเริ่มต้นที่จะพัฒนาไปสู่การสำรวจความนิยมหรือการทำโพลล์ได้อย่างมีคุณภาพสูงขึ้นอีกไม่นานนัก

บรรณานุกรม

กรุงเทพมหานคร. (2543). ข้อมูลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
มติชนสุดสัปดาห์. (2543). รายงานพิเศษ : สมัคร สุนทรเวช ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ 5
จากการเลือกตั้ง (31 กรกฎาคม) 26-28.